

FRAZEOGRAFIA SŁOWIAŃSKA

**Księga pamiątkowa poświęcona
prof. dr hab. Halinie A. Lilicz**

**Redakcja naukowa
Mieczysław Bałowski i Wojciech Chlebda**

Antica MENAC, Željka FINK (Zagreb)

**Odabir frazema
za Priručni frazeološki rječnik hrvatskoga jezika
(rezultati ankete)**

1.1. Grupa zagrebačkih frazeologa (Antica Menac – ujedno i urednica, Željka Fink i Radomir Venturin) priprema za objavljivanje *Priručni frazeološki rječnik hrvatskoga jezika*. On će obuhvaćati oko 2500 članaka. Svaki će se članak sastojati od tri dijela: 1) frazeološka natuknica s podacima o varijantnosti frazema, o gramatičkim oblicima i o mogućim kolokacijama, 2) definicije (značenja) frazema izražene nefrazeološkim sredstvima i 3) primjeri upotrebe frazema.

1.2. Priručni bi jednojezični rječnik trebao biti namijenjen prvenstveno mlađoj populaciji, osobito đacima i studentima. Imajući to u vidu, dvije su autorice pripremile anketu, kojoj je svrha da se provjeri aktivno i pasivno poznavanje hrvatske frazeologije. Anketom, koja se sastojala od tri dijela, obuhvaćeno je 50 frazema, i to takvih za koje se može pretpostaviti da su mladim ljudima manje poznati. To su, u prvom redu, frazemi čije se komponente ili jedna od njih ne upotrebljavaju kao samostalni leksemi u suvremenom književnom jeziku, npr. *nabiti banak*, *zabiti cviku*, *razbiti dert*, *lud sto gradi*, *praviti kerefeke*, *ni šuša ni buša*, *prodavati zjake*, a u drugom redu takvi čije se komponente upotrebljavaju i kao samostalni leksemi, ali su u frazemu one desmantizirane do te mjere da se ukupno frazeološko značenje ne da iz njih prepoznati, npr. *držati gubicu*, *okaljati obraz*, *s oka s boka*, *raste mu perje*, *ni rod ni pomož Bog*, *puna šaka brade*. Da ne bismo ispitanike zbunile mogućnošću frazeološke varijantnosti, frazeme smo u anketi bilježile samo u jednom (po našoj procjeni) najfrekventnijem obliku.

1.3. Anketirani su bili studenti uglavnom filoloških studijskih grupa iz Zagreba (78 studenata), Zadra (25 studenata) i Mostara (18 studenata; ukupno 121 student), dakle iz takvih sveučilišnih središta koja predstavljaju različite hrvatske govore. Autorice ankete željele su ispitati je li pripadnost pojedinom govoru

utjecala na poznavanje određenih tipova frazema, osobito onih koji su dijalektalnog podrijetla. Taj pristup, naravno, treba uzeti s dozom opreza jer je u sveučilišnim sredinama obično miješana studentska populacija te nije u upotrebi samo lokalni govor. Ipak, i taj pristup može poslužiti kao jedna od mogućih orijentacija. Anketa je provedena u proljeće 2000. godine.

2.1. Prvi dio ankete (dio A)¹

2.1.1. U prvi dio ankete (dio A) uključen je popis od pedeset frazema, a ispitanici su trebali zaokružiti jedan od tri broja upisanih uz svaki frazem. Broj jedan (1) značio je: „razumijem frazem i upotrebljavam ga”, broj dva (2): „razumijem frazem, ali ga ne upotrebljavam”, broj tri (3): „frazem ne razumijem i ne upotrebljavam”. Rezultati dijela A za frazeme neuključene u dijelove B i C (to je ukupno 20 frazema) u priličnoj su mjeri nesigurni, subjektivni i neprovjerljivi. Za trideset pak frazema uvrštenih u drugi (B) i treći (C) dio ankete oni se mogu provjeriti i usporediti (što je i učinjeno u daljnjem dijelu teksta).

2.1.2. Uzme li se u obzir samo prva kolona, tj. samo zaokružen broj 1, najmanje su poznati frazemi: *razbiti dert* (1%)², *zabiti cviku* komu (2%), *puhati u jedan duduk* (2%), *pružati se prema gunju* (2%), *uzeti pizmu* na koga (2%), *ni torna ni lovna* (2%), *nabiti banak* komu (3%), *na isto brdo tkan* (3%), *kad pukne budak više glave* (3%), *skidati skorup* (3%), *ostaviti šustera* (3%), *mjeriti istim aršinom* (5%), *igrati va bank* (5%), *nabiti ognjište* komu (5%), *ima ih kao kusiha pasa* (5%). Međutim, ukoliko se upravo navedenom rezultatu pribroji rezultat iz druge kolone (broj 2), tj. ukoliko se pođe od pretpostavke da ispitanici uistinu razumiju frazem (a zanemari drugi dio postavke vezan uz broj 2 – da ga ne upotrebljavaju), onda se za dio navedenih frazema znatno povećava postotak studenata koji tvrde da znaju njihovo značenje. Tako možemo usporediti rezultate iz druge kolone za sljedeće frazeme³: *mjeriti istim aršinom* – 37%, *puhati u jedan duduk* – 41%, *skidati skorup* – 48%, *na isto brdo tkan* – 50%, *ima ih kao kusiha pasa* – 63%.

S druge pak strane, ispitanici tvrde da najbolje poznaju značenje sljedećih frazema⁴: *istjerati na čistac* (59%), *ne vrijedi ni pišljiva boba* (60%), *rastu mu zazubice* (62%), *okaljati obraz* (63%), *puna šaka brade* (68%), *praviti kerefeke*

¹ Usp. tabelu 1.

² Broj u zagradi označava postotak ispitanika koji su za navedeni frazem zaokružili broj 1. Ovdje bilježimo samo frazeme čiji je ukupni postotak u prvoj koloni do 5%.

³ Bilježimo samo frazeme čiji je ukupni postotak u drugoj koloni (broj 2) veći od 30%.

⁴ Bilježimo samo frazeme čiji je ukupni postotak u prvoj koloni veći od 50%, tj. razumije ih i upotrebljava više od polovice ispitanika.

(71%), *lud sto gradi* (74%), *prodavati zjake* (77%), *na dohvat ruke* (93%). I kod tih se frazema stupanj razumijevanja (poznatosti) znatno povećava pribroji li se navedenom postotku i onaj iz druge kolone (broj 2), na primjer, *rastu mu zazubice* – 33%, *ne vrijedi ni pišljiva boba* – 35%, *okaljati obraz* – 35%, *istjerati na čistac* – 39% itd.

2.1.3. Pokušale smo naći obrazloženje za visok, odnosno nizak stupanj razumijevanja i upotrebljavanja pojedinih frazema.

2.1.3.1. Kod nekoliko frazema postotak izražen u prvoj koloni vrlo je nizak (*mjeriti istim aršinom*, *puhati u jedan duduk*, *skidati skorup*) dok znatno veći postotak u drugoj koloni s većom ili manjom sigurnošću pokazuje da studenti te frazeme razumiju, ali ne upotrebljavaju. Razlog tomu bi mogla biti mnogo frekventnija varijanta kojom se zamjenjuje „nerazumljiva” komponenta (*aršin*, *duduk*, *skorup*). Ti bi frazemi bili: *mjeriti istom mjerom*, *puhati u jedan rog*, *obirati vrhnje* ili *pokupiti (skidati) kajmak* (iako kod posljednja dva frazema može biti promijenjena glagolska komponenta, ona u osnovi ima isto leksičko značenje).

Slično je i s frazemima *okolo kere pa na mala vrata*, *na sveto nigdarjevo*, *vrtjeti se kao čigra*. Iako je njihov postotak u prvoj koloni znatno veći (16%, 44%, 24%), a još ga na neki način potvrđuje i visok postotak u drugoj koloni (48%, 44%, 65%), pretpostavljamo da dio ispitanika navedene frazeme poznaje i češće upotrebljava s drugim leksičkim varijantama: *okolo kole pa na mala vrata*, *na sveto nikada*, *vrtjeti se kao zvrk*. Za prva dva frazema treba naglasiti da pri izboru varijante veliku važnost ima i regionalni utjecaj: varijanta *kera* upotrebljava se samo u pojedinim dijelovima Hrvatske, a *nigdarjevo* je komponenta koja pripada kajkavskom dijalektu, pa je vjerojatno bolje poznaju i češće upotrebljavaju pripadnici kajkavskog govora.

2.1.3.2. Još jedan od mogućih razloga nepoznavanja frazema jest potpuno nerazumljiva ili nedovoljno razumljiva frazeološka komponenta (komponente) koja stoga ne može pomoći u prepoznavanju frazeološkog taloga i eventualno upućivati na frazeološko značenje. Druge komponente frazema čije je leksičko značenje jasnije očito nisu dovoljno informativne da bi signalizirale frazeološko značenje. Takvi bi frazemi mogli biti: *nabiti banak* komu, *igrati va bank*, *kad pukne budak više glave*, *zabiti cviku* komu, *razbiti dert*, *vrzino kolo*, *uzeti pizmu* na koga, *ni šuša ni buša*, *ni torna ni lovna*.

Međutim, upravo navedeni razlog nije spriječio visok postotak poznavanja nekih frazema s potpuno nerazumljivom ili teško razumljivom komponentom, te su ispitanici pokazali prilično visok stupanj poznavanja frazema *nema tu cile mile* s kim, *sve u ćuture*, *okolo kere pa na mala vrata*, *praviti kerefeke*, *šuć-muč pa prolj*, *nema tu trt-mrt*, *prodavati zjake*.

Relativno visok postotak zaokruženog broja 2 u odnosu na nizak postotak zaokruženog broja 1 kod frazema *na isto brdo tkan* (broj 1 – 3%, broj 2 – 69%) i *udarati u iste diple* (broj 1 – 5%, broj 2 – 67%) mogao bi se protumačiti i činjenicom da su pridjevske komponente (*isto, iste*) presudno utjecale na frazeološko značenje (*na isto brdo tkan* 'jednak s kim, s čim', *udarati u iste diple* 'govoriti na isti način kao tko'). Studenti su, pretpostavljamo, leksičko značenje komponente *brdo* shvatili kao 'planina', a ne kao 'dio tkalačkoga stana'⁵, kao što im je vjerojatno nepoznata riječ *diple* 'narodni duhački instrument od drva s dvije cijevi, dvojnice'.

2.1.3.3. Iako je, s druge strane, u dijelu frazema leksičko značenje svih komponenata poznato, slika koju one kao cjelina ostvaruju ne pomaže u dešifriranju frazeološkoga značenja, pa ono ostaje nepoznato velikom broju ispitanika. Kao primjer za to može se navesti frazem *nabiti ognjište* komu.

2.1.3.4. Kao što smo već napomenule, poneki su frazemi poznatiji i više se upotrebljavaju u nekim područjima hrvatskoga jezika: *sve u đuture, dignuti fajer, ići kao halva, okolo kere pa na mala vrata, na sveto nigdarjevo, ni rod ni pomoz Bog* itd. Stoga je bilo zanimljivo pogledati odražava li se ta činjenica na postotak razumijevanja frazema u trima regijama. Tako se, na primjer, frazem *na sveto nigdarjevo* doista više razumije i upotrebljava (broj 1) u Zagrebu (53%), nešto manje u Zadru (36%), a najmanje u Mostaru (17%). Očekivano je obrnuta situacija s frazomom *obratu bostan*: Zagreb – 17%, Zadar – 20%, Mostar – 50%. Slično je i s frazomom *sve u đuture*: Zagreb – 20%, Zadar – 16%, Mostar – 67%.

S druge pak strane, sastavljajući anketu očekivale smo neke rezultate koji se odnose na regionalne razlike u upotrebi frazema, ali se oni nisu ostvarili. Tako smo pretpostavljale da će, recimo, frazemi *dignuti fajer* ili *ostaviti šustera* biti bolje poznati i više u upotrebi na zagrebačkom području, ali se to nije potvrdilo. Isto se nije ostvarilo očekivano poznavanje frazema *nabiti banak* komu na zadarskom području. Dakle, takve frazeme ispitanici ne poznaju u onolikoj mjeri koliko se od njih očekivalo.

2.2. Drugi dio ankete (dio B)⁶

2.2.1. U drugom smo dijelu ankete izdvojile petnaest frazema iz dijela A i zamolile studente da napišu njihova značenja. To je bio ujedno i najzahtjevniji dio za ispitanike jer im nije bila pružena nikakva pomoć u rješavanju. S druge pak strane, nama je upravo taj dio pružio najveći uvid u njihovo (ne)poznavanje fra-

zema jer je potpuno provjerljiv i objektivn. Anketirani su pri odgovaranju postupali na tri načina: ili su napisali *točno značenje*, ili su napisali *netočno značenje*, ili su *rubriku ostavljali praznom*.

2.2.2. Kakvi su rezultati toga dijela? Kod frazema *kad pukne budak više glave, s oka s boka, ostaviti šustera, ni šuša ni buša* nijedan anketirani nije napisao njihovo točno značenje. Treba naglasiti da je dio studenata neuspješno pokušao odrediti točno značenje navedenih frazema: netočan odgovor za frazem *ostaviti šustera* piše 6% studenata, za frazem *s oka s boka* – 7% itd. Zanimljiv je podatak da je čak 30% ispitanika pokušalo odrediti značenje frazemu *ni šuša ni buša*. Pretpostavljamo da ih je struktura navedenog frazema (ni A ni B) zavarala do te mjere da su po analogiji sa strukturno jednakim tipom (npr., *ni riba ni meso, ni kuhan ni pečen, ni (niti) smrdi ni (niti) miriše*) počeli nagadati značenje. Željale bismo naglasiti i činjenicu da je za upravo spomenute frazeme i u prvom dijelu ankete velik broj ispitanika zaokružio broj 3 što znači da ih ne razumije.

Vrlo malen broj ispitanika zna značenje frazema *nabiti banak* komu, *vrzino kolo, zabiti cviku* komu (1%, 7%, odnosno 8%) dok ga čak 93%, 85% te 83% ispitanika nije ni pokušalo odrediti. Usporedimo li rezultate iz prvog dijela ankete za te frazeme, očito je da dio studenata misli da ih razumije: *nabiti banak* komu – 21%⁷, *vrzino kolo* – 30%, *zabiti cviku* komu – 32%.

Za razliku od toga ispitanici su visokim postotkom točnih odgovora dokazali da znaju značenja sljedećih frazema: *na dohvat ruke* (96% točnih odgovora), *na sveto nigdarjevo* (91% točnih odgovora), *držati gubicu* (79% točnih odgovora). Osim što su ti frazemi frekventni može se pretpostaviti i da je semantički talog dvaju frazema (*na dohvat ruke, držati gubicu*) dovoljno informativan da može pomoći i onima koje te jedinice aktivno ne upotrebljavaju i eventualno se kolebaju u određivanju njihova značenja. Usporedba s dijelom A u anketi pruža nam sljedeće podatke: frazem *na dohvat ruke* razumije i upotrebljava (broj 1) 93% ispitanika, a razumije, ali ne upotrebljava (broj 2) – 5%. Zbroj ovih postotaka gotovo se poklapa s postotkom točnih odgovora u dijelu B ankete. *Držati gubicu* razumije i upotrebljava svega 40% ispitanika, ali je zato odgovor pod brojem 2 u dijelu A zaokružilo 46% anketiranih. Ukupan je postotak (86%) nešto veći od dobivenih točnih odgovora u drugom dijelu (79%). Za treći frazem s visokim postotkom točnih odgovora (*na sveto nigdarjevo*) može se reći da se postoci iz prvog dijela ankete (broj 1 zaokružilo je 44%, broj 2 – isto 44%) gotovo podudaraju, ali je interesantno da je 3% veći broj ispitanika znao odrediti značenje frazema u odnosu na podatke iz prvog dijela (91% : 88%).

⁵ Iako u tom slučaju semantički talog postaje besmislen.

⁶ Usp. tabelu 2.

⁷ Postotak iz dijela A dobiven je zbrajanjem postotaka odgovora u 1. i 2. koloni (broj 1 i 2) jer je njima zajedničko upravo razumijevanje frazema.

Nadalje, oko trećine ispitanika daje točan odgovor o značenju frazema: *dotjerati do balčaka* (26% u odnosu na 31% iz prvog dijela), *govoriti kao iz badnja* (39% u odnosu na 50% iz prvog dijela), *sve u đuture* (32% u odnosu na 51% iz prvog dijela). Kao što se vidi iz usporedbe s rezultatima iz prvog dijela, samo manji dio studenata zaista može točno odrediti značenje tih triju frazema. Nešto preko polovice anketiranih točno određuje značenje frazema *na isto brdo tkan* (59%), što prilično odudara od rezultata u prvom dijelu gdje je brojeve 1 i 2 zaokružilo čak 72% ispitanika očito uvjerenih da znaju značenje frazema. I na poslijetku, svega 17% dobro poznaje frazem *dignuti fajer* (u odnosu na čak 35% iz prvog dijela). Analizom rezultata drugoga dijela ankete dolazi se do zaključka da dio ispitanika samo pretpostavlja da sa sigurnošću može odrediti točno frazeološko značenje.

2.3. Treći dio ankete (dio C)⁸

2.3.1. Dio C u anketi također zahtijeva da ispitanici određuju značenja odabranih 15 frazema iz dijela A⁹, ali ovaj put oni dobivaju pomoć u obliku ponuđenih odgovora. Uloga ispitanika ovdje je manja nego u dijelu B: oni ne biraju jedno značenje iz neograničenog broja, nego samo iz triju mogućnosti (između kojih moraju zaokružiti ispravnu). Istina je da ih ponuđena rješenja mogu navesti i na krivi put jer su namjerno tako sastavljena (ponekad doslovno slijede sliku, ponekad se služe pojedinom komponentom u njenu neprenesenom značenju i sl.). Ipak, za one koji znaju frazem ili se njegovog značenja možda mutno sjećaju rješenja mogu biti od pomoći.

2.3.2. Kakvi su rezultati poznavanja frazema u dijelu C? Vrlo je visok postotak točno izabranih odgovora kod sljedećih frazema: *nema tu trt-mrt* (99% u odnosu na 94% zaokruženih brojeva 1 i 2 u prvom dijelu), *ispiti na dušak* (98% u odnosu na 92% iz prvog dijela), *uhvatiti tutanj* (98% u odnosu na 85% iz prvog dijela), *puna šaka brade* (93% u odnosu na 89% iz prvog dijela), *okolo kere pa na mala vrata* (90% u odnosu na 64% iz prvog dijela), *uzeti za gotov groš* (85% u odnosu na 78% iz prvog dijela), *nema cile mile s kim* (83% u odnosu na 96% iz prvog dijela), *kom obojci kom opanci* (83% u odnosu na 80% iz prvog dijela). Usporedbom rezultata iz prvog dijela ankete dolazi se do zanimljivog zaključka: postotak ispravnih odgovora u dijelu C za sve je frazeme osim jednoga veći od zbroja postotaka 1. i 2. kolone u dijelu A. Jedino frazem *nema cile mile s kim* studenti slabije znaju, nego što smatraju da znaju (dio A – 96% : dio C – 83%).

⁸ Usp. tabelu 3.

⁹ To, dakako, nisu isti frazemi koji su bili izdvojeni u dijelu B.

Nešto je manji stupanj poznavanja frazema *raste mu perje* (78% u odnosu na 56% iz prvog dijela), *zaplesti se kao pile u kućine* (70% u odnosu na 46% iz prvog dijela), *obradi bostan* (70% u odnosu na 68% iz prvog dijela), *ima ih kao kusiha pasa* (71% u odnosu na 68% iz prvog dijela). Kao i u prethodnom odjeljku, i ovdje je vidljivo da je ispitanicima pomoglo davanje rješenja, da ih je podsjetilo na značenja frazema za koje su u dijelu A mislili da ih ne znaju ili nisu bili sigurni da ih znaju.

I konačno, oko polovice studenata zaokružuje točan odgovor ispod frazema: *vrjeti se kao čigra* (58% u odnosu na 89% iz prvog dijela), *kao kec na jedanaest* (49,6% u odnosu na 64% iz prvog dijela), *ni rod ni pomoz Bog* (45% u odnosu na 67% iz prvog dijela). U odnosu na dio A ovdje je situacija obrnuta: studenti su uvjereni da znaju značenje frazema dok je njihovo stvarno poznavanje slabije.

Nakon analize rezultata trećeg dijela ankete može se zaključiti da je dio frazema kod ispitanika donekle zaboravljen, a ponuđeni su odgovori na neki način aktivirali sjećanje na njih, pa otud, čini nam se, nesrazmjer u rezultatima između dijelova A i C.

3. Zaključak

Pregledom rezultata ankete u Priručni bi rječnik bili uključeni oni frazemi koje poznaje više od 50% ispitanika. To je sljedećih 30 frazema: *ne vrijedi ni pišljiva boba*, *obradi bostan*, *na isto brdo tkan*, *nema cile mile s kim*, *vrjeti se kao čigra*, *udarati u iste diple*, *na dohvata ruke*, *ispiti na dušak*, *sve u đuture*, *lud sto gradi*, *uzeti za gotov groš*, *držati gubicu*, *istjerati na čistac*, *kao kec na jedanaest*, *okolo kere pa na mala vrata*, *praviti kerefeke*, *na sveto nigdarjevo*, *kam obojci kom opanci*, *okaljati obraz*, *izići iz opanaka*, *ima ih kao kusiha pasa*, *raste mu perje*, *šuć-muć pa prolj*, *ni rod ni pomoz Bog*, *skidati skorup*, *puna šaka brade*, *nema tu trt-mrt*, *uhvatiti tutanj*, *rastu mu zazubice*, *prodavati zjake*. Kad se uzme u obzir opseg i namjena Priručnoga rječnika mislimo da je takav izbor realan. Time se ne isključuje uvrštavanje ostalih manje poznatih frazema u opsežnije frazeološke i opće rječnike čime bi se spriječilo njihovo potpuno padanje u zaborav.

Tabela 1. Prikaz rezultata iz dijela A (ZG = Zagreb, ZD = Zadar, MO = Mostar)

	<i>razumijem frazem i upotrebljavam ga</i>	<i>razumijem frazem, ali ga ne upotrebljavam</i>	<i>frazem ne razumijem i ne upotrebljavam</i>
dotjerati do balčaka	ZG 7 (9%)	ZG 21 (27%)	ZG 50 (64%)
	ZD 2 (8%)	ZD 4 (16%)	ZD 19 (76%)
	MO 0 (0%)	MO 3 (17%)	MO 15 (83%)
	ukupno 9 (8%)	ukupno 28 (23%)	ukupno 84 (69%)
mjeriti istim aršinom	ZG 0 (0%)	ZG 27 (35%)	ZG 51 (65%)
	ZD 6 (24%)	ZD 8 (32%)	ZD 11 (44%)
	MO 0 (0%)	MO 10 (56%)	MO 8 (44%)
	ukupno 6 (5%)	ukupno 45 (37%)	ukupno 70 (58%)
govoriti kao iz badnja	ZG 9 (11%)	ZG 24 (31%)	ZG 45 (58%)
	ZD 4 (16%)	ZD 11 (44%)	ZD 10 (40%)
	MO 5 (28%)	MO 8 (44%)	MO 5 (28%)
	ukupno 18 (15%)	ukupno 43 (35%)	ukupno 60 (50%)
nabiti banak komu	ZG 1 (1%)	ZG 10 (13%)	ZG 67 (86%)
	ZD 2 (8%)	ZD 6 (24%)	ZG 17 (68%)
	MO 1 (5%)	MO 5 (28%)	MO 12 (67%)
	ukupno 4 (3%)	ukupno 21 (18%)	ukupno 96 (79%)
igrati va bank	ZG 3 (4%)	ZG 8 (10%)	ZG 67 (86%)
	ZD 3 (12%)	ZD 2 (8%)	ZD 20 (80%)
	MO 0 (0%)	MO 1 (5%)	MO 17 (95%)
	ukupno 6 (5%)	ukupno 11 (9%)	ukupno 104 (86%)
razbiti dert	ZG 0 (0%)	ZG 3 (4%)	ZG 75 (96%)
	ZD 1 (4%)	ZD 6 (24%)	ZD 18 (72%)
	MO 0 (0%)	MO 0 (0%)	MO 18 (100%)
	ukupno 1 (1%)	ukupno 9 (7%)	ukupno 111 (92%)
obratiti bostan	ZG 13 (17%)	ZG 38 (49%)	ZG 27 (34%)
	ZD 5 (20%)	ZD 9 (36%)	ZD 11 (44%)
	MO 9 (50%)	MO 9 (50%)	MO 0 (0%)
	ukupno 27 (22%)	ukupno 56 (46%)	ukupno 38 (32%)
na isto brdo tkan	ZG 2 (3%)	ZG 54 (69%)	ZG 22 (28%)
	ZD 0 (0%)	ZD 20 (80%)	ZD 5 (20%)
	MO 2 (11%)	MO 9 (50%)	MO 7 (39%)
	ukupno 4 (3%)	ukupno 83 (69%)	ukupno 34 (28%)
nema cile mile s kim	ZG 35 (45%)	ZG 40 (51%)	ZG 3 (4%)
	ZD 12 (48%)	ZD 11 (44%)	ZD 2 (8%)
	MO 11 (61%)	MO 7 (39%)	MO 0 (0%)
	ukupno 58 (48%)	ukupno 58 (48%)	ukupno 5 (4%)
zabiti eviku komu	ZG 1 (1%)	ZG 20 (26%)	ZG 57 (73%)
	ZD 1 (4%)	ZD 13 (52%)	ZD 11 (44%)
	MO 1 (5%)	MO 3 (17%)	MO 14 (78%)
	ukupno 3 (2%)	ukupno 36 (30%)	ukupno 82 (68%)
vrtjeti se kao čigra	ZG 14 (18%)	ZG 55 (71%)	ZG 9 (11%)
	ZD 5 (20%)	ZD 16 (64%)	ZD 4 (16%)
	MO 10 (56%)	MO 8 (44%)	MO 0 (0%)
	ukupno 29 (24%)	ukupno 79 (65%)	ukupno 13 (11%)
svirati u iste diple	ZG 8 (10%)	ZG 46 (59%)	ZG 24 (31%)
	ZD 3 (12%)	ZD 20 (80%)	ZD 2 (8%)
	MO 1 (5%)	MO 12 (67%)	MO 5 (28%)
	ukupno 12 (10%)	ukupno 78 (64%)	ukupno 31 (26%)

	ZG	ZD	ZG	ZD	ZG	ZD
na dohvata ruke	73 (94%)	22 (88%)	5 (6%)	1 (4%)	0 (0%)	2 (8%)
	18 (100%)	18 (100%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
	ukupno 113 (93%)	ukupno 6 (5%)	ukupno 2 (2%)			
puhati u jedan duduk	ZG 1 (1%)	ZG 21 (27%)	ZG 56 (72%)	ZD 1 (4%)	ZD 16 (64%)	ZD 8 (32%)
	ZD 1 (4%)	ZD 13 (72%)	ZD 5 (28%)	MO 0 (0%)	MO 13 (72%)	MO 5 (28%)
	MO 0 (0%)	MO 2 (2%)	MO 50 (41%)	MO 2 (2%)	MO 50 (41%)	MO 69 (57%)
	ukupno 2 (2%)	ukupno 50 (41%)	ukupno 69 (57%)			
ispiti na dušak	ZG 28 (36%)	ZG 45 (58%)	ZG 5 (6%)	ZD 15 (60%)	ZD 8 (32%)	ZD 2 (8%)
	ZD 8 (44%)	ZD 8 (44%)	ZD 2 (12%)	MO 8 (44%)	MO 8 (44%)	MO 2 (12%)
	MO 5 (28%)	MO 61 (50%)	MO 9 (8%)	MO 5 (28%)	MO 61 (50%)	MO 9 (8%)
	ukupno 51 (42%)	ukupno 61 (50%)	ukupno 9 (8%)			
sve u đuturu	ZG 16 (20%)	ZG 17 (22%)	ZG 45 (58%)	ZD 4 (16%)	ZD 7 (28%)	ZD 14 (56%)
	ZD 4 (16%)	ZD 7 (28%)	ZD 14 (56%)	MO 12 (67%)	MO 6 (33%)	MO 0 (0%)
	MO 12 (67%)	MO 6 (33%)	MO 0 (0%)	MO 12 (67%)	MO 6 (33%)	MO 0 (0%)
	ukupno 32 (26%)	ukupno 30 (25%)	ukupno 59 (49%)			
dignuti fajer	ZG 7 (9%)	ZG 21 (27%)	ZG 50 (64%)	ZD 0 (0%)	ZD 9 (36%)	ZD 16 (64%)
	ZD 0 (0%)	ZD 9 (36%)	ZD 16 (64%)	MO 1 (6%)	MO 4 (22%)	MO 13 (72%)
	MO 1 (6%)	MO 4 (22%)	MO 13 (72%)	MO 1 (6%)	MO 4 (22%)	MO 13 (72%)
	ukupno 8 (7%)	ukupno 34 (28%)	ukupno 79 (65%)			
kad pukne budak više glave	ZG 0 (0%)	ZG 4 (5%)	ZG 74 (95%)	ZD 2 (8%)	ZD 2 (8%)	ZD 21 (84%)
	ZD 2 (8%)	ZD 2 (8%)	ZD 21 (84%)	MO 1 (6%)	MO 6 (33%)	MO 11 (61%)
	MO 1 (6%)	MO 6 (33%)	MO 11 (61%)	MO 1 (6%)	MO 6 (33%)	MO 11 (61%)
	ukupno 3 (3%)	ukupno 12 (10%)	ukupno 106 (87%)			
lud sto gradi	ZG 56 (72%)	ZG 21 (27%)	ZG 1 (1%)	ZD 18 (72%)	ZD 4 (16%)	ZD 3 (12%)
	ZD 18 (72%)	ZD 4 (16%)	ZD 3 (12%)	MO 16 (89%)	MO 2 (11%)	MO 0 (0%)
	MO 16 (89%)	MO 2 (11%)	MO 0 (0%)	MO 16 (89%)	MO 2 (11%)	MO 0 (0%)
	ukupno 90 (74%)	ukupno 27 (22%)	ukupno 4 (4%)			
uzeti za gotov groš	ZG 5 (6%)	ZG 55 (71%)	ZG 18 (23%)	ZD 1 (4%)	ZD 22 (88%)	ZD 2 (8%)
	ZD 1 (4%)	ZD 22 (88%)	ZD 2 (8%)	MO 1 (6%)	MO 13 (72%)	MO 4 (22%)
	MO 1 (6%)	MO 13 (72%)	MO 4 (22%)	MO 1 (6%)	MO 13 (72%)	MO 4 (22%)
	ukupno 7 (6%)	ukupno 90 (74%)	ukupno 24 (20%)			
držati gubicu	ZG 29 (37%)	ZG 37 (48%)	ZG 12 (15%)	ZD 9 (36%)	ZD 12 (48%)	ZD 4 (16%)
	ZD 9 (36%)	ZD 12 (48%)	ZD 4 (16%)	MO 10 (56%)	MO 7 (39%)	MO 1 (5%)
	MO 10 (56%)	MO 7 (39%)	MO 1 (5%)	MO 10 (56%)	MO 7 (39%)	MO 1 (5%)
	ukupno 48 (40%)	ukupno 56 (46%)	ukupno 17 (14%)			
pružati se prema gunju	ZG 0 (0%)	ZG 10 (13%)	ZG 68 (87%)	ZD 2 (8%)	ZD 6 (24%)	ZD 17 (68%)
	ZD 2 (8%)	ZD 6 (24%)	ZD 17 (68%)	MO 0 (0%)	MO 2 (11%)	MO 16 (89%)
	MO 0 (0%)	MO 2 (11%)	MO 16 (89%)	MO 0 (0%)	MO 2 (11%)	MO 16 (89%)
	ukupno 2 (2%)	ukupno 18 (15%)	ukupno 101 (83%)			
ići kao halva	ZG 9 (11%)	ZG 20 (26%)	ZG 49 (63%)	ZD 5 (20%)	ZD 10 (40%)	ZD 10 (40%)
	ZD 5 (20%)	ZD 10 (40%)	ZD 10 (40%)	MO 10 (55%)	MO 5 (28%)	MO 3 (17%)
	MO 10 (55%)	MO 5 (28%)	MO 3 (17%)	MO 10 (55%)	MO 5 (28%)	MO 3 (17%)
	ukupno 24 (20%)	ukupno 35 (29%)	ukupno 62 (51%)			
istjerati na čistac	ZG 45 (58%)	ZG 33 (42%)	ZG 0 (0%)	ZD 12 (48%)	ZD 10 (40%)	ZD 3 (12%)
	ZD 12 (48%)	ZD 10 (40%)	ZD 3 (12%)	MO 14 (78%)	MO 4 (22%)	MO 0 (0%)
	MO 14 (78%)	MO 4 (22%)	MO 0 (0%)	MO 14 (78%)	MO 4 (22%)	MO 0 (0%)
	ukupno 71 (59%)	ukupno 47 (39%)	ukupno 3 (2%)			
kao kec na jedanaest	ZG 8 (10%)	ZG 29 (37%)	ZG 41 (53%)	ZD 6 (24%)	ZD 19 (76%)	ZD 0 (0%)
	ZD 6 (24%)	ZD 19 (76%)	ZD 0 (0%)	MO 12 (67%)	MO 4 (22%)	MO 2 (11%)
	MO 12 (67%)	MO 4 (22%)	MO 2 (11%)	MO 12 (67%)	MO 4 (22%)	MO 2 (11%)

	ukupno	26 (21%)	ukupno	52 (43%)	ukupno	43 (36%)
okolo kere pa na mala vrata	ZG	8 (10%)	ZG	32 (41%)	ZG	38 (49%)
	ZD	4 (16%)	ZD	17 (68%)	ZD	4 (16%)
	MO	7 (39%)	MO	9 (50%)	MO	2 (11%)
	ukupno	19 (16%)	ukupno	58 (48%)	ukupno	44 (36%)
praviti kerefeke	ZG	57 (73%)	ZG	18 (23%)	ZG	3 (4%)
	ZD	17 (68%)	ZD	4 (16%)	ZD	4 (16%)
	MO	12 (67%)	MO	5 (28%)	MO	1 (5%)
	ukupno	86 (71%)	ukupno	27 (22%)	ukupno	8 (7%)
vrzino kolo	ZG	3 (4%)	ZG	17 (22%)	ZG	58 (74%)
	ZD	7 (28%)	ZD	3 (12%)	ZD	15 (60%)
	MO	1 (5%)	MO	5 (28%)	MO	12 (67%)
	ukupno	11 (9%)	ukupno	25 (21%)	ukupno	85 (70%)
na sveto nigdarjevo	ZG	41 (53%)	ZG	31 (40%)	ZG	6 (7%)
	ZD	9 (36%)	ZD	14 (56%)	ZD	2 (8%)
	MO	3 (17%)	MO	8 (44%)	MO	7 (39%)
	ukupno	53 (44%)	ukupno	53 (44%)	ukupno	15 (12%)
kom obojci kom opanci	ZG	13 (17%)	ZG	50 (64%)	ZG	15 (19%)
	ZD	4 (16%)	ZD	13 (52%)	ZD	8 (32%)
	MO	6 (33%)	MO	11 (61%)	MO	1 (6%)
	ukupno	23 (19%)	ukupno	74 (61%)	ukupno	24 (20%)
okaljati obraz	ZG	45 (58%)	ZG	32 (41%)	ZG	1 (1%)
	ZD	17 (68%)	ZD	7 (28%)	ZD	1 (4%)
	MO	14 (78%)	MO	4 (22%)	MO	0 (0%)
	ukupno	76 (63%)	ukupno	43 (35%)	ukupno	2 (2%)
nabiti ognjište komu	ZG	2 (3%)	ZG	11 (14%)	ZG	65 (83%)
	ZD	2 (8%)	ZD	4 (16%)	ZD	19 (76%)
	MO	2 (11%)	MO	7 (39%)	MO	9 (50%)
	ukupno	6 (5%)	ukupno	22 (18%)	ukupno	93 (77%)
izići iz opanaka	ZG	7 (9%)	ZG	43 (55%)	ZG	28 (36%)
	ZD	4 (16%)	ZD	17 (68%)	ZD	4 (16%)
	MO	5 (28%)	MO	9 (50%)	MO	4 (22%)
	ukupno	16 (13%)	ukupno	69 (57%)	ukupno	36 (30%)
ima ih kao kusah pasa	ZG	4 (5%)	ZG	45 (58%)	ZG	29 (37%)
	ZD	1 (4%)	ZD	18 (72%)	ZD	6 (24%)
	MO	1 (6%)	MO	13 (72%)	MO	4 (22%)
	ukupno	6 (5%)	ukupno	76 (63%)	ukupno	39 (32%)
raste mu perje	ZG	10 (13%)	ZG	27 (35%)	ZG	41 (52%)
	ZD	5 (20%)	ZD	10 (40%)	ZD	10 (40%)
	MO	1 (6%)	MO	9 (50%)	MO	8 (44%)
	ukupno	16 (13%)	ukupno	46 (38%)	ukupno	59 (49%)
zaplesti se kao pile u kućine	ZG	2 (3%)	ZG	29 (37%)	ZG	47 (60%)
	ZD	5 (20%)	ZD	10 (40%)	ZD	10 (40%)
	MO	0 (0%)	MO	10 (56%)	MO	8 (44%)
	ukupno	7 (6%)	ukupno	49 (40%)	ukupno	65 (54%)
ne vrijedi ni pišljiva boba	ZG	48 (62%)	ZG	30 (38%)	ZG	0 (0%)
	ZD	13 (52%)	ZD	7 (28%)	ZD	5 (20%)
	MO	12 (67%)	MO	6 (33%)	MO	0 (0%)
	ukupno	73 (60%)	ukupno	43 (35%)	ukupno	5 (4%)

uzeti pizmu na koga	ZG	0 (0%)	ZG	4 (5%)	ZG	74 (95%)
	ZD	2 (8%)	ZD	5 (20%)	ZD	18 (72%)
	MO	1 (5%)	MO	3 (17%)	MO	14 (78%)
	ukupno	3 (2%)	ukupno	12 (10%)	ukupno	106 (88%)
šuć-muć pa proljij	ZG	18 (23%)	ZG	43 (55%)	ZG	17 (22%)
	ZD	7 (28%)	ZD	13 (52%)	ZD	5 (20%)
	MO	2 (12%)	MO	8 (44%)	MO	8 (44%)
	ukupno	27 (22%)	ukupno	64 (53%)	ukupno	30 (25%)
ni rod ni pomoz Bog	ZG	11 (14%)	ZG	35 (45%)	ZG	32 (41%)
	ZD	3 (12%)	ZD	14 (56%)	ZD	8 (32%)
	MO	13 (72%)	MO	5 (28%)	MO	0 (0%)
	ukupno	27 (22%)	ukupno	54 (45%)	ukupno	40 (33%)
Potemkinova sela	ZG	5 (6%)	ZG	18 (23%)	ZG	55 (71%)
	ZD	5 (20%)	ZD	5 (20%)	ZD	15 (60%)
	MO	0 (0%)	MO	4 (22%)	MO	14 (78%)
	ukupno	10 (8%)	ukupno	27 (22%)	ukupno	84 (70%)
skidati skorup	ZG	1 (1%)	ZG	34 (44%)	ZG	43 (55%)
	ZD	1 (4%)	ZD	15 (60%)	ZD	9 (36%)
	MO	2 (11%)	MO	9 (50%)	MO	7 (39%)
	ukupno	4 (3%)	ukupno	58 (48%)	ukupno	59 (49%)
puna šaka brade	ZG	52 (67%)	ZG	18 (23%)	ZG	8 (10%)
	ZD	15 (60%)	ZD	6 (24%)	ZD	4 (16%)
	MO	15 (83%)	MO	2 (11%)	MO	1 (6%)
	ukupno	82 (68%)	ukupno	26 (21%)	ukupno	13 (11%)
ostaviti šustera	ZG	2 (3%)	ZG	4 (5%)	ZG	72 (92%)
	ZD	2 (8%)	ZD	2 (8%)	ZD	21 (84%)
	MO	0 (0%)	MO	3 (17%)	MO	15 (83%)
	ukupno	4 (3%)	ukupno	9 (8%)	ukupno	108 (89%)
ni šuša ni buša	ZG	3 (4%)	ZG	15 (19%)	ZG	60 (77%)
	ZD	6 (24%)	ZD	5 (20%)	ZD	14 (56%)
	MO	1 (5%)	MO	5 (28%)	MO	12 (67%)
	ukupno	10 (8%)	ukupno	25 (21%)	ukupno	86 (71%)
ni torna ni lovna	ZG	1 (1%)	ZG	4 (5%)	ZG	73 (94%)
	ZD	2 (8%)	ZD	3 (12%)	ZD	20 (80%)
	MO	0 (0%)	MO	7 (39%)	MO	11 (61%)
	ukupno	3 (2%)	ukupno	14 (12%)	ukupno	104 (86%)
nema tu tri-mrt	ZG	35 (45%)	ZG	39 (50%)	ZG	4 (5%)
	ZD	11 (44%)	ZD	11 (44%)	ZD	3 (12%)
	MO	7 (39%)	MO	10 (56%)	MO	1 (5%)
	ukupno	53 (44%)	ukupno	60 (50%)	ukupno	8 (6%)
uhvatiti tutanj	ZG	26 (33%)	ZG	38 (49%)	ZG	14 (18%)
	ZD	14 (56%)	ZD	7 (28%)	ZD	4 (16%)
	MO	10 (56%)	MO	8 (44%)	MO	0 (0%)
	ukupno	50 (41%)	ukupno	53 (44%)	ukupno	18 (15%)
rastu mu zazubice	ZG	49 (63%)	ZG	26 (33%)	ZG	3 (4%)
	ZD	18 (72%)	ZD	5 (20%)	ZD	2 (8%)
	MO	8 (44%)	MO	9 (50%)	MO	1 (6%)
	ukupno	75 (62%)	ukupno	40 (33%)	ukupno	6 (5%)
prodavati zjake	ZG	65 (83%)	ZG	13 (17%)	ZG	0 (0%)
	ZD	19 (76%)	ZD	4 (16%)	ZD	2 (8%)
	MO	9 (50%)	MO	8 (44%)	MO	1 (6%)
	ukupno	93 (77%)	ukupno	25 (21%)	ukupno	3 (2%)

Tabela 2. Prikaz rezultata iz dijela B

	Točno	Netočno	Bez odgovora
nabiti banak <i>komu</i>	ZG 0 (0%)	ZG 5 (6%)	ZG 73 (94%)
	ZD 0 (0%)	ZD 3 (12%)	ZD 22 (88%)
	MO 1 (6%)	MO 0 (0%)	MO 17 (94%)
	ukupno 1 (1%)	ukupno 8 (6%)	ukupno 112 (93%)
dotjerati do balčaka	ZG 26 (33%)	ZG 3 (4%)	ZG 49 (63%)
	ZD 3 (12%)	ZD 1 (4%)	ZD 21 (84%)
	MO 3 (17%)	MO 2 (11%)	MO 13 (72%)
	ukupno 32 (26%)	ukupno 6 (5%)	ukupno 83 (69%)
vrzino kolo	ZG 5 (6,5%)	ZG 5 (6,5%)	ZG 68 (87%)
	ZD 0 (0%)	ZD 5 (20%)	ZD 20 (80%)
	MO 3 (17%)	MO 0 (0%)	MO 15 (83%)
	ukupno 8 (7%)	ukupno 10 (8%)	ukupno 103 (85%)
ostaviti šustera	ZG 0 (0%)	ZG 5 (6%)	ZG 73 (94%)
	ZD 0 (0%)	ZD 2 (8%)	ZD 23 (92%)
	MO 0 (0%)	MO 0 (0%)	MO 18 (100%)
	ukupno 0 (0%)	ukupno 7 (6%)	ukupno 114 (94%)
ni šuša ni buša	ZG 0 (0%)	ZG 20 (26%)	ZG 58 (74%)
	ZD 0 (0%)	ZD 11 (44%)	ZD 14 (56%)
	MO 0 (0%)	MO 5 (28%)	MO 13 (72%)
	ukupno 0 (0%)	ukupno 36 (30%)	ukupno 85 (70%)
govoriti kao iz badnja	ZG 27 (34%)	ZG 10 (13%)	ZG 41 (53%)
	ZD 9 (36%)	ZD 6 (24%)	ZD 10 (40%)
	MO 11 (61%)	MO 2 (11%)	MO 5 (28%)
	ukupno 47 (39%)	ukupno 18 (15%)	ukupno 56 (46%)
na isto brdo tkan	ZG 46 (59%)	ZG 1 (1%)	ZG 31 (40%)
	ZD 17 (68%)	ZD 0 (0%)	ZD 8 (32%)
	MO 8 (45%)	MO 0 (0%)	MO 10 (55%)
	ukupno 71 (59%)	ukupno 1 (1%)	ukupno 49 (40%)
na dohvat ruke	ZG 75 (96%)	ZG 0 (0%)	ZG 3 (4%)
	ZD 24 (96%)	ZD 1 (4%)	ZD 0 (0%)
	MO 17 (95%)	MO 1 (5%)	MO 0 (0%)
	ukupno 116 (96%)	ukupno 2 (2%)	ukupno 3 (2%)
na sveto nigdarjevo	ZG 73 (94%)	ZG 0 (0%)	ZG 5 (6%)
	ZD 25 (100%)	ZD 0 (0%)	ZD 0 (0%)
	MO 12 (67%)	MO 1 (5%)	MO 5 (28%)
	ukupno 110 (91%)	ukupno 1 (1%)	ukupno 10 (8%)
sve u đuture	ZG 22 (28%)	ZG 4 (5%)	ZG 52 (67%)
	ZD 2 (8%)	ZD 3 (12%)	ZD 20 (80%)
	MO 15 (83%)	MO 1 (6%)	MO 2 (11%)
	ukupno 39 (32%)	ukupno 8 (7%)	ukupno 74 (61%)
zabiti cviku <i>komu</i>	ZG 7 (9%)	ZG 5 (6%)	ZG 66 (85%)
	ZD 3 (12%)	ZD 5 (20%)	ZD 17 (68%)
	MO 0 (0%)	MO 1 (5%)	MO 17 (95%)
	ukupno 10 (8%)	ukupno 11 (9%)	ukupno 100 (83%)
kad pukne budak više glave	ZG 0 (0%)	ZG 2 (3%)	ZG 76 (97%)
	ZD 0 (0%)	ZD 2 (8%)	ZD 23 (92%)
	MO 0 (0%)	MO 2 (11%)	MO 16 (89%)
	ukupno 0 (0%)	ukupno 6 (5%)	ukupno 115 (95%)
dignuti fajer	ZG 17 (22%)	ZG 7 (9%)	ZG 54 (69%)

	ZD 4 (16%)	ZD 5 (20%)	ZD 16 (64%)
	MO 0 (0%)	MO 2 (11%)	MO 16 (89%)
	ukupno 21 (17%)	ukupno 14 (12%)	ukupno 86 (71%)
držati gubicu	ZG 59 (76%)	ZG 1 (1%)	ZG 18 (23%)
	ZD 22 (88%)	ZD 2 (8%)	ZD 1 (4%)
	MO 14 (78%)	MO 1 (5%)	MO 3 (17%)
	ukupno 95 (79%)	ukupno 4 (3%)	ukupno 22 (18%)
s oka s boka	ZG 0 (0%)	ZG 3 (4%)	ZG 75 (96%)
	ZD 0 (0%)	ZD 6 (24%)	ZD 19 (76%)
	MO 0 (0%)	MO 0 (0%)	MO 18 (100%)
	ukupno 0 (0%)	ukupno 9 (7%)	ukupno 112 (93%)

Tabela 3. Prikaz rezultata iz dijela C

	Točno	Netočno
kao kec na jedanaest	ZG 37 (47%)	ZG 41 (53%)
	ZD 12 (48%)	ZD 13 (52%)
	MO 12 (67%)	MO 6 (33%)
	ukupno 61 (49,6%)	ukupno 60 (50,4%)
okolo kere pa na mala vrata	ZG 69 (88%)	ZG 9 (12%)
	ZD 24 (96%)	ZD 1 (4%)
	MO 16 (89%)	MO 2 (11%)
	ukupno 109 (90%)	ukupno 12 (10%)
kom obojci kom opanci	ZG 63 (81%)	ZG 15 (19%)
	ZD 22 (88%)	ZD 3 (12%)
	MO 15 (83%)	MO 3 (17%)
	ukupno 100 (83%)	ukupno 21 (17%)
raste <i>mu</i> perje	ZG 60 (77%)	ZG 18 (23%)
	ZD 18 (72%)	ZD 7 (28%)
	MO 16 (89%)	MO 2 (11%)
	ukupno 94 (78%)	ukupno 27 (22%)
zaplesti se kao pile u kućine	ZG 58 (74%)	ZG 20 (26%)
	ZD 15 (60%)	ZD 10 (40%)
	MO 8 (44%)	MO 10 (56%)
	ukupno 81 (70%)	ukupno 40 (30%)
ni rod ni pomoz Bog	ZG 25 (32%)	ZG 53 (68%)
	ZD 12 (48%)	ZD 13 (52%)
	MO 18 (100%)	MO 0 (0%)
	ukupno 55 (45%)	ukupno 66 (55%)
nema tu trt-mrt	ZG 77 (99%)	ZG 1 (1%)
	ZD 25 (100%)	ZD 0 (0%)
	MO 18 (100%)	MO 0 (0%)
	ukupno 120 (99%)	ukupno 1 (1%)
ispiti na dušak	ZG 76 (97%)	ZG 2 (3%)
	ZD 25 (100%)	ZD 0 (0%)
	MO 18 (100%)	MO 0 (0%)
	ukupno 119 (98%)	ukupno 2 (2%)
puna šaka brade	ZG 72 (92%)	ZG 6 (8%)
	ZD 23 (92%)	ZD 2 (8%)
	MO 17 (94%)	MO 1 (6%)
	ukupno 112 (93%)	ukupno 9 (7%)

vrtjeti se kao žigra	ZG	45 (58%)	ZG	33 (42%)
	ZD	12 (48%)	ZD	13 (52%)
	MO	13 (72%)	MO	5 (28%)
	ukupno	70 (58%)	ukupno	51 (42%)
uzeti za gotov groš	ZG	69 (88%)	ZG	9 (12%)
	ZD	21 (84%)	ZD	4 (16%)
	MO	13 (72%)	MO	5 (28%)
	ukupno	103 (85%)	ukupno	18 (15%)
obrati bostan	ZG	48 (62%)	ZG	30 (38%)
	ZD	20 (80%)	ZD	5 (20%)
	MO	17 (94%)	MO	1 (6%)
	ukupno	85 (70%)	ukupno	36 (30%)
nema cile mile s kim	ZG	67 (86%)	ZG	11 (14%)
	ZD	21 (84%)	ZD	4 (16%)
	MO	13 (72%)	MO	5 (28%)
	ukupno	101 (83%)	ukupno	20 (17%)
uhvatiti tujanj	ZG	77 (99%)	ZG	1 (1%)
	ZD	24 (96%)	ZD	1 (4%)
	MO	18 (100%)	MO	0 (0%)
	ukupno	119 (98%)	ukupno	2 (2%)
ima ih kao kuhinjski pas	ZG	55 (71%)	ZG	23 (29%)
	ZD	17 (68%)	ZD	8 (32%)
	MO	14 (78%)	MO	4 (22%)
	ukupno	86 (71%)	ukupno	35 (29%)

Анке ЛЕВИН-ШТАЙНМАНН (Лейпциг)

Перевод русских устойчивых сравнений на немецкий язык и проблема составления словаря данного типа

Не подлежит сомнению, что устойчивые сравнения представляют собой довольно многочисленную группу фразеологического фонда любого языка. Несмотря на этот факт, можно наблюдать некое пренебрежение ими в толковых и переводных словарях всех типов, в том числе фразеологических. Чем это объяснить?

Представляется, что основную причину надо видеть в том, что значения этих единиц языка – в большинстве случаев благодаря так называемым свободным словам в их составе – производят впечатление прозрачности, из чего, в свою очередь, выводится заключение о том, что их употребление никаких трудностей не доставляет. Данное, в немалой степени „мнимое”, свойство делает устойчивые сравнения как бы излишними для введения в словарь.

В дальнейшем приводятся аргументы и примеры, доказывающие, что по отношению к сопоставлению тождественных по своему составу сравнений разных языков такой вывод является не всегда оправданным.

Во-первых, количество связанных с определённым понятием признаков настолько велико, что определить объём всех имевших место переносов по характеру объекта сравнения оказывается очень сложным или даже невозможным.

Проявляющаяся непредсказуемость в отношении к выдвигаемому на первый план признаку обуславливается способностью человеческого мышления к уподоблению одного семантического класса другому на основе также и второстепенных свойств. Из этого следует, что за установление

